

VILKKU -hankkeen riskitarkastelu

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 17.02.2025 § 10

Tiivistelmä

Visiona ilmastokestävä Uusimaa, VILKKU-hankkeessa on tehty ensimmäinen Uudenmaan alueellinen ilmatoriski- ja haavoittuvuustarkastelu. Raportti tarkastelee kirjallisuuteen perustuen eri sää- ja ilmastotekijöiden jo havaittuja muutoksia sekä ennakoitua muutosta vuoteen 2050 Uudellamaalla, sekä näiden muutosten vaikutuksia luontoympäristössä ja yhteiskunnan eri sektoreilla. Raportissa tunnistetaan Uudenmaan toimintaympäristön ja sen toimijoiden kannalta keskeisimpiä ilmastonmuutoksen vaikutuksia, sekä tarkastelee erityisesti alueelle keskeisiä riskejä ja Uudenmaan altistumista ja haavoittuvuutta näille riskeille. Alueellisten erityispiirteiden tunnistaminen auttaa kohdentamaan sopeutumistoimia ajallisesti ja paikallisesti oikeisiin kohteisiin, sillä ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit riippuvat vahvasti alueellisesta ja paikallisesta haavoittuvuudesta sekä altistumisesta. Raportti tarkastelee Uuteenmaahan suoraan sekä epäsuoraan kohdistuvia ilmatoriskejä ja niiden vaikutuksia, keskittyen tässä vaiheessa suoriin ja syventämään käsitystä ilmatoriskien negatiivisista vaikutuksista Uudenmaan alueelle.

Ilmatoriski- ja haavoittuvuustarkastelua on tämän syksyn aikana tarkennettu syventämällä ymmärrystä riskeistä ja niiden vaikutuksista yhdessä asiantuntijoiden kanssa. Ulkoinen asiantuntijaryhmä, joka koostui eri sektoreiden asiantuntijoista, arvioi sektorikohtaisesti ilmatoriskien toteutumisen todennäköisyyttä vuoteen 2050 mennessä sekä niiden vakavuutta eli toteutumisesta aiheutuvia ekologisia, sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia. Riskianalyysin pohjalta saatiin alustavaa arviota riskien käsittelyn tarpeellisuudesta ja tärkeysjärjestyksestä.

Ilmatoriskien merkittävyyttä Uudenmaan eri toimialoille tarkasteltiin laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Ilmatoriskit on luokiteltu sen perusteella, miten tärkeiksi tai kiireellisiksi ne koettiin eri toimialojen toiminnan jatkuvuuden kannalta. Merkittävimmiksi alueellisiksi ilmatoriskeiksi tunnistettiin ne, jotka on huomioitava, jotta Uusimaa olisi ilmastokestävä vuoteen 2030 mennessä. Riskit on myös priorisoitu Ilmastokestävä Uusimaa 2030 -tavoitteen mukaisesti, johon Uudenmaan liitto on EU:n sopeutumisen mission kautta sitoutunut.

Hankkeen myötä ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja riskitarkastelut linkitetään myös aiempaa laajemmin osaksi Uudenmaan liiton aluekehityksen ennakkoinnin kokonaisuutta ja sitä kautta maakunnan strategista kehittämistä. Ennakointityön kautta ilmastonmuutoksen vaikutukset rinnastetaan muihin alueelliseen kehitykseen vaikuttaviin megatrendeihin. Ilmatoriski- ja haavoittuvuustarkastelun pohjalta arvioidaan Uudenmaan sopeutumistarvetta, ja hankkeessa laaditaan Uudellemaalle ensimmäinen alueellinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma.

VILKKU-hanke on EAKR-rahoitteinen (70 %) ryhmähanke, jonka päähankkeen toteuttaja on Uudenmaan liitto ja osahankkeen toteuttajana on Helsingin yliopisto. Helsingin yliopisto selvittää Uudenmaan yrityskentän haavoittuvuutta ja sopeutumistarvetta. Ilmastonmuutoksen epäsuorat ja kansainväliset heijastevaikutukset voivat vaikuttaa yritysten

toimintaympäristöön ja toimintamahdollisuuksiin jopa suoria vaikutuksia vahvemmin.

Päätösesitys:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö esittää, että maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee asian tiedoksi.

Asian käsittely:

Salla Siivonen esitteli asian.

Päätös:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö esittää, että maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee asian tiedoksi.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Salla Siivonen

Maakunnan yhteistyöryhmä 26.02.2025 § 10
99/00.04.04.01/2025

Esittelijän päätösesitys:

Maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee asian tiedoksi.

Asian käsittely:

Salla Siivonen esitteli asian.

Päätös:

Maakunnan yhteistyöryhmä merkitsi asian tiedoksi.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Pia Tynys, Salla Siivonen